

Datum van inontvangstneming : 07/03/2019

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-20/19 – 1

Zaak C-20/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

15 januari 2019

Verwijzende rechter:

Oberlandesgericht Wien (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

20 december 2018

Verzoekende partij:

kunsthhaus muerz gmbh

Verwerende partij:

Zürich-Versicherungs AG

[OMISSIS]

Het Oberlandesgericht Wien (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Wenen, Wenen, Oostenrijk) heeft, als appelrechter, in de zaak tussen de verzoekende partij, **kunsthhaus muerz gmbh**, [OMISSIS] 8680 Mürzzuschlag, [OMISSIS] en de verwerende partij, **Zürich-Versicherungs AG**, [OMISSIS] 1010 Wien, wegens een vordering ten bedrage van 20 186,84 EUR, vermeerderd met rente en kosten, op het hoger beroep van de verzoekende partij tegen het vonnis van het Handelsgericht Wien (handelsrechter Wenen, Oostenrijk) van 13 augustus 2018 [OMISSIS] in een zitting achter gesloten deuren de volgende

beslissing

gegeven:

1. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moet richtlijn 2002/83/EG – in het bijzonder de artikelen 35 en 36 ervan – aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staat aan een nationale regeling volgens welke de opzegtermijn binnen 30 dagen na de sluiting van de overeenkomst eindigt, ongeacht of vóór de sluiting van de overeenkomst (juiste) inlichtingen betreffende het recht van opzegging zijn verstrekt, zelfs wanneer de verzekeringnemer geen consument is? **[Or. 2]**

2. [OMISSIS] [schorsing van de procedure]

3. [OMISSIS]. [nationaal procesrecht]

Motivering:

I. Feiten

Verzoekster is een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (GmbH) naar Oostenrijks recht. Op 27 april 2005 sloot zij, als verzekeringnemer, bij de verwerende verzekeraar een aan beleggingsfondsen gekoppelde levensverzekering, waarbij de zaakvoester van verzoekster als verzekerde optrad. De verzekering liep van 1 mei 2005 tot 1 mei 2025, waarbij partijen de betaling van een (aan de inflatie gekoppelde) jaarlijkse premie van 1 000 EUR waren overeengekomen. Verzoekster heeft tot nog toe in totaal 15 626,76 EUR aan premies betaald. Bij schrijven van 9 oktober 2017 heeft kunsthaus muerz bij monde van haar advocaat de levensverzekeringsovereenkomst conform §§ 5b en 165a van het Oostenrijkse Versicherungsvertragsgesetz (Oostenrijkse federale wet op de verzekeringsovereenkomst; hierna: „VersVG”) opgezegd.

De door kunsthaus muerz ondertekende aanvraag voor een levensverzekering bevatte onder meer volgende informatie over opzeggingsrechten:

*„De verzekeringnemer is gerechtigd de overeenkomst binnen 30 dagen na de sluiting ervan op te zeggen (verzenddatum van de opzegging). Indien Zürich voorlopige dekking heeft verleend, dan dient voor deze verleende dekking een evenredig deel van de op basis van het tarief bepaalde jaarpremie te worden voldaan. Opzeggingen dient u schriftelijk en met opgave van de verzekeringnemer en het volledige **[Or. 3]** polisnummer te versturen naar het onder „Verzekeringsmaatschappij” vermelde adres [...]*

Verzekeringnemers kunnen daarenboven de verzekeringsovereenkomst overeenkomstig § 5b VersVG binnen een maand na ontvangst van de verzekeringspolissen schriftelijk opzeggen. De opzegtermijn van veertien dagen (verzenddatum van de opzegging) begint te lopen op het tijdstip waarop de verzekeringsaanvraag wordt afgegeven aan een medewerker van Zürich, indien aan de verzekeringnemer geen kopie van zijn verzekeringsaanvraag of van de verzekeringsvoorwaarden werd overhandigd of dat hij de in §§ 9a en 18b Versicherungsaufsichtsgesetz (Oostenrijkse federale wet op het

verzekeringsbedrijf en het toezicht erop; hierna: ‚VAG’) nader omschreven inlichtingen niet heeft ontvangen.”

II. Conclusies en argumenten van partijen

Verzoekster vorderde de betaling van de som van 20 186,84 EUR, die bestond uit de betaalde premies en de gedetailleerd vermelde „wettelijke rente” (van 4 % per jaar). Zij voerde beknopt aan dat haar opzegging van de ten behoeve van haar onderneming gesloten levensverzekeringsovereenkomst berustte op §§ 5b en 165a VersVG, omdat zij niet op de voorgeschreven wijze over haar opzeggingsrecht was geïnformeerd.

Volgens richtlijnen 90/619/EEG en 92/96/EEG moet iedere verzekeringnemer beschikken over een termijn van 14 tot 30 dagen, te rekenen vanaf het tijdstip waarop hij ervan in kennis wordt gesteld dat de overeenkomst is gesloten, waarbinnen hij de overeenkomst kan opzeggen.

Volgens de richtlijnen moeten vóór de sluiting van de overeenkomst precieze inlichtingen over de wijze van uitoefening van het recht van opzegging worden [Or. 4]verstrekkt. Het Hof van Justitie van de Europese Unie [hierna: „Hof”] heeft in het arrest in zaak C-209/12 duidelijk gemaakt dat ter verzekering van het nuttig effect van de richtlijn, nationale bepalingen volgens welke het recht van opzegging ook vervalt indien de verzekeringnemer vooraf niet (op de voorgeschreven wijze) is geïnformeerd, niet toegestaan zijn. De Oostenrijkse wetgever heeft het opzeggingsrecht van § 165a VersVG geregeld in het kader van de omzetting van de richtlijnen. De richtlijnen betreffende levensverzekering bevatten geen enkele beperking in de zin dat een ondernemer, als verzekeringnemer, niet over een recht van opzegging beschikt of dat de opzegtermijn eindigt, ongeacht of de inlichtingen op de voorgeschreven wijze zijn verstrekt. Verzoekster is in haar hoedanigheid van verzekeringnemer weliswaar geen consumente, maar de verzekerde kan wel degelijk toch als consumente worden aangemerkt.

De informatieverstrekking overeenkomstig § 165a VersVG was gebrekkig omdat daarbij het recht van opzegging ten onrechte was gekoppeld aan een schriftelijkheidsvereiste.

Verweerster verzocht om afwijzing van de vordering en voerde beknopt aan – voor zover dat thans van belang is – dat verzoekster correct was geïnformeerd over haar opzeggingsrechten uit hoofde van §§ 5b en 165a VersVG. De omstandigheid dat louter een schriftelijkheidsvereiste – waarbij uiteindelijk de verzekeringnemer zelf baat heeft en dat de rechtszekerheid dient – wordt aangevoerd, heeft niet tot gevolg dat de verstrekte informatie onjuist is. Ten aanzien van ondernemers zoals verzoekster staat het einde van de in § 165a VersVG geregelde opzegtermijn volledig los van het feit of daarover al dan niet informatie is verstrekt. Het feit dat de verzekerde een consument is, is niet

relevant omdat het opzeggingsrecht alleen aan de verzekeringnemer toekomt. **[Or. 5]**

III. Verloop van de procedure tot nu toe

De rechter in eerste aanleg wees de vordering af en motiveerde zijn beslissing onder meer op grond dat het verstrekken van eventueel foutieve informatie over het opzeggingsrecht overeenkomstig § 165a VersVG in het geval waarin een ondernemer als verzekeringnemer optreedt, niet kan leiden tot een temporeel onbeperkt opzeggingsrecht, omdat een dergelijk „eeuwig” opzeggingsrecht zijn grondslag in het consumentenbeschermingsrecht vindt.

Daartegen is het hoger beroep van verzoekster gericht, die onder meer betoogt dat de richtlijnen niet uitdrukkelijk een onderscheid maken naargelang de verzekeringnemer al dan niet een consument is. Een opzeggingsrecht in de zin van de beslissing van het Hof in zaak C-209/12 moet derhalve worden toegekend aan iedere verzekeringnemer die een individuele levensverzekering aangaat.

Verweerster wijst in haar verweerschrift in hoger beroep erop dat het in de richtlijnen geregelde recht van opzegging ertoe strekt de consumenten te beschermen, zodat de opzegtermijn van § 165a VersVG ten aanzien van een verzekeringnemer die geen consument is begint te lopen ongeacht of de informatie op de voorgeschreven wijze is verstrekt.

IV. Rechtsgrondslagen

De Unierechtelijke bepalingen en de bepalingen van het Oostenrijkse recht, die gelet op de sluiting van de overeenkomst op 27 april 2005 in aanmerking komen, luiden als volgt:

I. Unierecht:

Richtlijn 2002/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 november 2002 betreffende levensverzekering:

Overwegingen: **[Or. 6]**

„(3) De interne markt in de sector van het directe levensverzekeringsbedrijf dient zowel uit het oogpunt van de vrijheid van vestiging in de lidstaten als uit dat van het aldaar vrij verrichten van diensten te worden voltooid, opdat het voor verzekeringsondernemingen die hun hoofdkantoor in de Gemeenschap hebben, gemakkelijker wordt gemaakt in de Gemeenschap verbintenissen aan te gaan en aan de verzekeringnemers de mogelijkheid wordt geboden om niet alleen op in hun land gevestigde verzekeraars een beroep te doen, maar ook op verzekeraars die hun hoofdkantoor in de Gemeenschap hebben en in andere lidstaten zijn gevestigd. [...]

(45) Wanneer het om een levensverzekeringsovereenkomst gaat, is het dienstig de verzekeringnemer de mogelijkheid te geven de overeenkomst op te zeggen binnen een termijn van 14 tot 30 dagen. [...]

(52) De consument zal in het kader van een interne markt voor verzekeringen een grotere en meer gediversifieerde keuze uit overeenkomsten hebben. Hij moet om ten volle van deze diversiteit en van een toegenomen concurrentie te kunnen profiteren, over de nodige inlichtingen beschikken om de overeenkomst te kunnen kiezen die het beste bij zijn behoeften past. Deze behoefte aan inlichtingen is nog sterker, omdat de looptijd van de verbintenissen zeer lang kan zijn. Dientengevolge is het wenselijk de minimumvoorschriften te coördineren opdat de consument een duidelijke en nauwkeurige informatie zou ontvangen over de wezenlijke kenmerken van de hem aangeboden producten en over de gegevens betreffende de organismen die bevoegd zijn om kennis te nemen van de klachten van verzekeringnemers, verzekerden of begunstigden van de overeenkomst.”

Artikelen 35 en 36:

„1. Elke lidstaat schrijft voor dat de verzekeringnemer die een individuele levensverzekering aangaat, beschikt over een termijn van 14 tot 30 dagen, te rekenen vanaf het tijdstip waarop hij ervan [Or. 7] in kennis wordt gesteld dat de overeenkomst is gesloten, om deze overeenkomst op te zeggen.

De kennisgeving van de verzekeringnemer waarin hij de overeenkomst opzegt, heeft ten gevolge dat hij voor de toekomst wordt ontheven van alle uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen.

De andere rechtsgevolgen en de voorwaarden van de opzegging worden beheerst door het op de overeenkomst toepasselijke recht, als gedefinieerd in artikel 32, met name voor wat betreft de wijze waarop de verzekeringnemer ervan in kennis wordt gesteld dat de overeenkomst gesloten is.

2. De lidstaten behoeven lid 1 niet toe te passen op overeenkomsten met een looptijd van ten hoogste zes maanden of in gevallen waarin de verzekeringnemer, vanwege zijn positie of de omstandigheden waarin de overeenkomst is gesloten, deze bijzondere bescherming niet nodig heeft. De lidstaten specificeren in hun voorschriften in welke gevallen lid 1 niet van toepassing is.

Artikel 36

Informatie aan verzekeringnemers

1. Vóór de sluiting van de verzekeringsovereenkomst dienen aan de verzekeringnemer ten minste de in bijlage III, onder A, vermelde gegevens te worden medegedeeld. [...]”

Bijlage III:

„Aan de verzekeringnemer te verstrekken inlichtingen

De volgende inlichtingen, die hetzij vóór de sluiting van de overeenkomst (A) hetzij gedurende de looptijd ervan (B) aan de verzekeringnemer moeten worden meegegeeld, moeten duidelijk, nauwkeurig en schriftelijk worden verstrekt in een officiële taal van de lidstaat van de verbintenis. [...] [Or. 8]

A. Vóór de sluiting van de overeenkomst [...]

Inlichtingen betreffende de verbintenis [...]

a.13 Wijze van uitoefening van het recht van opzegging”

I. Oostenrijks recht:

A. Versicherungsvertragsgesetz

§ 165a VersVG, in de versie van BGBl. I nr. 62/2004 (conform § 191c, leden 6 en 8, VersVG, dat gold voor overeenkomsten die tussen 1 oktober 2004 en 31 december 2006 waren gesloten):

„(1) De verzekeringnemer is gerechtigd de overeenkomst binnen 30 dagen na de sluiting ervan op te zeggen. Indien de verzekeraar voorlopige dekking heeft verleend, is hem hiervoor de met de duur van deze dekking overeenkomende premie verschuldigd.

(2) Indien de verzekeraar de verplichting tot kennisgeving van zijn adres (§ 9a, lid 1, punt 1, VAG) niet is nagekomen, begint de opzegtermijn overeenkomstig lid 1 niet te lopen zolang de verzekeringnemer geen kennis heeft gekregen van dit adres.

(3) De vorige leden gelden niet voor groepsverzekeringsovereenkomsten, noch voor overeenkomsten met een looptijd van maximaal zes maanden.”

B. Versicherungsaufsichtsgesetz

§ 9a VAG, in de versie van BGBl. nr. 447/1996 (die gold van 1 augustus 1996 tot 9 december 2007):

„(1) Bij het sluiten van een verzekeringsovereenkomst betreffende een in Oostenrijk gelegen risico, dient de verzekeringnemer voordat hij de overeenkomst aangaat, schriftelijk in kennis te worden gesteld van [Or. 9]

1. de naam, het adres van het hoofdkantoor en de rechtsvorm van de verzekeringsonderneming, in voorkomend geval ook van het bijkantoor, via welke de verzekeringsovereenkomst wordt gesloten, [...]

6. de omstandigheden waarin de verzekeringnemer de verzekeringsovereenkomst kan opzeggen. [...]

(3) *Indien de verzekeringnemer voordat hij de overeenkomst aangaat, wegens de omstandigheden waarin de overeenkomst tot stand komt, niet schriftelijk kan worden geïnformeerd, dan wordt aan de informatieplicht voldaan door ervoor te zorgen dat de verzekeringnemer deze informatie uiterlijk op hetzelfde tijdstip als de verzekeringspolis ontvangt.*

(4) *De informatie bedoeld in lid 1, punt 1, moet in ieder geval ook blijken uit de verzekeringsaanvraag, de verzekeringspolis en alle overige verzekeringsdocumenten. [...]*”

V. Motivering van de prejudiciële verwijzing

De verwijzende rechter betwijfelt op grond van volgende overwegingen of de overwegingen van het Hof in het arrest in zaak C-209/12, Endress, ook betrekking hebben op verzekeringnemers die geen consumenten zijn:

1. In zaak C-209/12, Endress, oordeelde het Hof dat artikel 15, lid 1, van de Tweede richtlijn 90/619/EEG van de Raad van 8 november 1990 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende het directe levensverzekeringsbedrijf, tot vaststelling van de bepalingen ter bevordering van de daadwerkelijke uitoefening van het vrij verrichten van diensten en houdende wijziging van richtlijn 79/267/EEG, zoals gewijzigd bij richtlijn 92/96/EEG van de [Or. 10] Raad van 10 november 1992 juncto artikel 31, van laatstgenoemde richtlijn, aldus moet worden uitgelegd dat, wanneer de verzekeringnemer niet over zijn opzeggingsrecht is geïnformeerd, deze bepaling in de weg staat aan een nationale wettelijke regeling krachtens welke dit opzeggingsrecht één jaar na de eerste premiebetaling vervalt. Uitgangspunt van het verzoek om een prejudiciële beslissing was de Duitse regeling in § 5a VVG [Versicherungsvertragsgesetz (Duitse wet inzake de verzekeringsovereenkomst)], volgens welke het recht van opzegging in ieder geval een jaar na de betaling van de eerste premie vervalt ongeacht of de verzekeringnemer op de voorgeschreven wijze over zijn recht van opzegging was geïnformeerd.

Het Hof stelt vast dat hoewel de Tweede en de Derde richtlijn levensverzekering – net als de hier te beoordelen latere richtlijn 2002/83/EG – niets zeggen over de situatie waarin de verzekeringnemer niet was geïnformeerd over zijn opzeggingsrecht en dus ook zwijgen over de gevolgen die het ontbreken van deze informatie kan hebben op zijn opzeggingsrecht, artikel 15, lid 1, derde alinea, van richtlijn 90/619/EEG (thans het nagenoeg identiek geformuleerde artikel 35, lid 1, van richtlijn 2002/83/EG) bepaalde dat de voorwaarden voor opzegging worden beheerst door het nationale recht (punt 22). De lidstaten waren dus zeker gerechtigd om regels vast te stellen betreffende de wijze van uitoefening van het opzeggingsrecht (en ook om beperkingen vast te stellen), maar dienen niettemin het nuttig effect van de Tweede en Derde richtlijn levensverzekering, mede gelet

op het voorwerp ervan, te verzekeren. Vervolgens citeerde het Hof overweging 23 van de Derde richtlijn levensverzekering, die nagenoeg woordelijk overeenkomt met overweging 52 van richtlijn 2002/83/EG, en waarmee een uitvoerige informatieverstrekking aan de consument [Or. 11] wordt nagestreefd (punt 23 e.v.).

Daarna verklaarde het Hof, onder verwijzing naar zijn beslissing in zaak C-481/99, *Heininger*, dat het in die zaak reeds geoordeeld had dat een consument die niet van zijn recht van opzegging op de hoogte is, dit recht onmogelijk kan uitoefenen. Tussen richtlijn 85/577 betreffende de bescherming van de consument bij buiten verkoopruimten gesloten overeenkomsten, die in het geval *Heininger* relevant was, en de richtlijnen betreffende levensverzekering bestaan aanzienlijke verschillen. Het risico dat voor de consument is verbonden aan het sluiten van een overeenkomst buiten de verkoopruimte van zijn medecontractant, enerzijds, en het risico dat voor de verzekeringnemer is verbonden aan het sluiten van een verzekeringsovereenkomst bij het ontbreken van informatie overeenkomstig de vereisten die voortvloeien uit artikel 31 van de Derde richtlijn levensverzekering juncto bijlage II bij deze richtlijn, anderzijds, zijn echter vergelijkbaar. De verzekeringnemer bevindt zich in een zwakke positie ten opzichte van de verzekeraar – een positie die vergelijkbaar is met de positie van een consument die een overeenkomst sluit buiten een verkoopruimte –, aangezien verzekeringsovereenkomsten juridisch complexe financiële producten zijn, die aanzienlijk kunnen verschillen per verzekeraar en die belangrijke financiële verplichtingen met zich mee kunnen brengen welke van lange duur kunnen zijn (punt 27 e.v.).

2. Het Oostenrijkse Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) heeft in zijn beslissing 7 Ob 107/15h geoordeeld dat volgens een richtlijnconforme uitlegging van § 165a VersVG in de hier eveneens toe te passen versie van BGBl I 2004/62 en gelet op de overwegingen in het arrest *Endress* [Or. 12], de verzekeringnemer, wegens gebrekkige informatieverstrekking (in die zaak: een termijn van 14 dagen in plaats van 30 dagen), een in de tijd onbeperkt recht van opzegging toekomt. Het Oberste Gerichtshof hield in die beslissing tevens in belangrijke mate rekening met overwegingen op basis van de bescherming van de consument.

3. Het Unierecht kent geen uniform begrip „consument”, maar omschrijft het per rechtshandeling anders. Toch kan uit de meeste rechtshandelingen betreffende consumentenbescherming als gemeenschappelijke noemer worden afgeleid dat de consument een natuurlijke persoon is die als marktdeelnemer niet beroepsmatig of voor commerciële doeleinden (dus enkel voor particuliere doeleinden) optreedt [OMISSIS]. Hieruit volgt dat verzoekster, als rechtspersoon, in ieder geval niet als consument kan worden aangemerkt.

4.1. *Berger/Maderbacher* [OMISSIS] wijzen erop dat het opzeggingsrecht in de richtlijnen betreffende levensverzekering geen uitdrukkelijk onderscheid maken naargelang de verzekeringnemer al dan niet een consument is; veeleer voorzien

die richtlijnen in een recht van opzegging voor iedere individuele levensverzekeringsovereenkomst. De richtlijnen leken echter ervan uit te gaan dat de verzekeringnemer van een individuele levensverzekering een consument is. Sinds de inwerkingtreding van de Derde richtlijn levensverzekering kunnen de lidstaten het opzeggingsrecht evenwel uitsluiten in gevallen waarin de verzekeringnemer, vanwege zijn positie of de omstandigheden waarin de overeenkomst is gesloten, deze bijzondere bescherming niet nodig heeft. Een beperking van de personele werkingssfeer van het opzeggingsrecht moet hoe dan ook bij wet worden vastgesteld.

Caks [OMISSIS] betoogt dat het zowel voor de Uniewetgever als voor het Hof niet geheel [Or. 13] duidelijk lijkt te zijn of de rechten uit de levensrichtlijn alleen voor consumenten of in het algemeen voor alle verzekeringnemers moeten gelden. In de overwegingen is hier en daar weliswaar sprake van „consument(en)”, maar voor het overige wordt ten aanzien van „verzekeringnemer(s)” geen onderscheid gemaakt. Het Hof verwijst in het arrest Endress herhaaldelijk naar de consument, maar stelt deze voor wat betreft het doel van de richtlijn kennelijk gelijk met een verzekeringnemer.

4.2. Andere stromingen in de doctrine benadrukken dat de levensrichtlijnen ten aanzien van het daarin bepaalde recht van opzegging geen onderscheid maken tussen ondernemers en consumenten, maar louter gericht zijn op verzekeringnemers [OMISSIS]. Op basis daarvan zouden de overwegingen in de zaak Endress ook gelden voor alle verzekeringnemers die ondernemer zijn [OMISSIS].

5. § 165a VersVG, in de hier toe te passen versie, maakt geen onderscheid tussen ondernemers en consumenten, maar kent het daarbij geregelde recht van opzegging zonder onderscheid toe aan alle verzekeringnemers. De in § 165a, lid 1, vastgestelde termijn van 30 dagen begint volgens de bewoordingen van de wet ook te lopen wanneer de verzekeringnemer niet (op de voorgeschreven wijze) over zijn opzeggingsrecht is geïnformeerd. Alleen in het tweede lid – dat in het onderhavige geval evenwel geen rol speelt – is sprake van uitstel van het begin van de termijn van 30 dagen wanneer de verzekeraar zijn verplichting tot kennisgeving van zijn adres niet nakomt. [Or. 14]

6. Volgens de overwegingen van het Hof in het arrest Endress strookt een nationale regeling, volgens welke het opzeggingsrecht ook vervalt wanneer de verzekeringnemer niet is geïnformeerd over dat recht, niet met het Europees recht.

6.1. Voor de aanname dat die overwegingen ook gelden wanneer de verzekeringnemer geen consument is, pleiten de volgende argumenten:

In de bepalingen van de richtlijnen betreffende levensverzekering wordt geen onderscheid gemaakt tussen consumenten en ondernemers, maar is in de regel alleen sprake van „verzekeringnemer(s)” (zo ook in overweging 45 en artikel 35). Dat onder dit begrip ook rechtspersonen kunnen vallen, blijkt mogelijk uit

artikel 1, lid 1, onder g), van richtlijn 2002/83/EG („indien de verzekeringnemer een rechtspersoon is [...]”) en a contrario uit artikel 32, lid 2, van deze richtlijn („Wanneer de verzekeringnemer een natuurlijke persoon is [...]”).

In het arrest Endress – ook al wordt daarin herhaaldelijk verwezen naar „consument(en)” – is bij de beantwoording van de prejudiciële vraag zonder enig onderscheid alleen sprake van „verzekeringnemer(s)”.

6.2. Tegen de aanname dat die overwegingen ook gelden wanneer de verzekeringnemer geen consument is, pleiten de volgende argumenten:

Het Hof put in het arrest Endress vaak argumenten uit de consumentenbescherming en benadrukt de met de zwakke positie van een consument vergelijkbare positie van een verzekeringnemer.

Uit overweging 52 van richtlijn 2002/83/EG blijkt dat een van de kerndoelstellingen van de richtlijn erin bestaat, alle noodzakelijke inlichtingen – juist [**Or. 15**] ook die met betrekking tot het recht van opzegging – ter beschikking te stellen van consumenten.

Artikel 35, lid 2, van deze richtlijn voorziet uitdrukkelijk in de mogelijkheid voor de lidstaten – waarvan Oostenrijk in het in casu relevante tijdvak echter geen gebruik heeft gemaakt – om lid 1 niet toe te passen in gevallen waarin de verzekeringnemer, vanwege zijn positie of de omstandigheden waarin de overeenkomst is gesloten, deze bijzondere bescherming niet nodig heeft.

7. Gelet op een en ander betwijfelt de verwijzende rechter of de overwegingen van het Hof in de zaak Endress ook van toepassing zijn in het onderhavige geval, waarin niet een consument maar een ondernemer de verzekeringnemer is. Deze vraag moet bij wijze van prejudiciële beslissing worden beantwoord om de zaak te kunnen afdoen.

[OMISSIS] [schorsing van de procedure]

[OMISSIS] [nationaal procesrecht]

Oberlandesgericht Wenen (Oostenrijk)

1011 Wenen, [OMISSIS]

[OMISSIS] 20 december 2018

[OMISSIS]